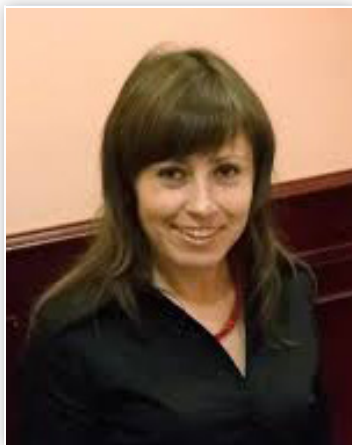

1. ДО 30-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Альона Василівна Малиношевська,
кандидат педагогічних наук,
заступник директора з наукової роботи
Інституту обдарованої дитини НАПН України,
м. Київ, Україна

 <https://orcid.org/0000-0003-0472-1940>

УДК 37.01:001.12

DOI [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2021-3\(82\)-7-12](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2021-3(82)-7-12)

УКРАЇНЬСЬКА ДУХОВНА РЕСПУБЛІКА – В КОЖНОМУ З НАС

*Інформаційні джерела про ветерана
Народного Руху України за перебудову,
екс-голову Бориспільської районної організації НРУ,
доктора педагогічних наук, професора,
головного наукового співробітника
Інституту обдарованої дитини НАПН України
Володимира Петровича Тиценка*

 <https://orcid.org/0000-0002-0161-4026>

Анотація.

Актуалізовано положення українського законодавства щодо правового статусу борців за незалежність України у ХХ столітті. З використанням матеріалів засобів масової інформації відтворено окремі епізоди громадсько-політичної діяльності протягом 30 років ветерана Народного Руху України за перебудову професора В. Тиценка. Використано публіцистичні видання, електронні ресурси, архівні матеріали, музейні експонати. Акцентовано увагу на духовній складовій, на понятті «Українська духовна республіка», що має вибудовуватися у естві кожного українського етнофора.

Зроблено опис активної громадської діяльності В. Тиценка як учителя сільської школи, а потім і народного депутата періоду «буремних 90-х років». Наведено цитати із виступів депутата-рухівця за сесійною трибуною Бориспільської районної ради.

Окрім депутатської роботи у місцевих органах влади, значну увагу приділено волонтерській діяльності В. Тиценка як співорганізатора національно-демократичного руху в Донецьку у 90-ті роки. Зокрема наведено цитати із газетних публікацій Донецька і Києва про діяльність В. Тиценка, про блокування місцевою владою народно-демократичного руху, який він організував із побратимами на теренах Донеччини.

Окремими абзацами виділено партійні, освітні та державні нагороди професора, а також зроблено посил на Музей українського спротиву на Бориспільщині (1917–1991 рр.), де розміщено і його експонати.

З інтернет-ресурсів запозичено також копію інтерв'ю кореспондентки газети «Вісті» з Бориспільщини про науково-освітні пріоритети професора В. Тиценка: індивідуальне бачення незалежності, про безкінечність Українського визвольного руху і причини нинішнього стану справ у країні; пасіонарну концепцію етногенезу Л. Гумільова, релігійно-містичне вчення Р. Штайнера і психотипи малоросів за версією П. Чубинського.

Із Facebook запозичено також відеук учнів про свого вчителя, які стежать за його діяльністю протягом останніх тридцяти років.

Ключові слова: Народний Рух України за перебудову; Українська духовна республіка; борці за незалежність України у ХХ століття.

З нагоди святкування 30-річчя Незалежності України місцеві владні органи вперше розпочали виконувати Закон України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті».

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 25, ст. 190)

Цей Закон спрямований на визнання учасників боротьби за незалежність України у XX столітті головними суб'єктами боротьби за відновлення державної незалежності України – борцями за незалежність України у XX столітті, встановлення правового статусу борців за незалежність України у XX столітті, визначення права такої категорії осіб на отримання державних та муніципальних соціальних гарантій.

Стаття 1. Правовий статус борців за незалежність України у XX столітті

1. Борцями за незалежність України у XX столітті визнаються особи, які брали участь у всіх формах політичної, збройної та іншої колективної чи індивідуальної боротьби за незалежність України у XX столітті у складі таких органів влади, організацій, структур та формувань:

...
19) Народний Рух України за перебудову (Народний Рух України) до 24 серпня 1991 року.

Уперше після прийняття вказаного Закону Бориспільською районною і міською радами було вшановано ветерана Народного Руху за перебудову, екс-голову Бориспільської районної організації НРУ Володимира Тименка.

Нагородження В. П. Тименка Пам'ятною медаллю на честь 30-річчя Незалежності України (24 серпня 2021 року)

Громадсько-політичну діяльність В. Тименка ретроспективно відображено у різних інформаційних джерелах, фрагменти із яких подано нижче.

**РУХІВСЬКІ
УНІВЕРСИТЕТИ
ДОКТОРА НАУК
ВОЛОДИМИРА ТИМЕНКА**

Цього місяця роки Володимир Тименко вважався здібним, перспективним педагогом, якому всі, хто його знав, пророчили неабияку майбутню кар'єру в хорошому розумінні слова. Але в радянські часи потрібно було не лише мати талант, щоб стати вченим, а й бути бездоганним «гомосовєтїкусом», дотримуватися лінії партії і боронь Боже потрапити на замітку до спецслужб. Крок ліворуч, крок праворуч – і кінець твоїм мріям.

Вчитель Щасливської сільської середньої школи Володимир Тименко такий крок зробив сміливо й безповоротно. У 1989 р. вступив до Народного Руху України за перебудову. Тож і став тоді надійним соратником і одноступцем своїх колег-педагогів «неблагонадійних» Валентини Стрілько і Михайла Ратушного.

ганізації національно-демократичного руху в Донецьку. Відповідний мандат від комітету зарубіжних відносин підписав один з очільників НРУ Дмитро Павличко. Донецьк, як і весь Донбас, був всуціль зрусифікований, значна кількість компартійних номенклатурників і обивателів вороже ставила

ти остр депутатів компартійної номенклатури і кримінального мого криміналіту. Володимир Тименко долучився до депутатів «Таври НРУ», обираючи членом парламенту обласної організації. Далі активно займається науково-педагогічною діяльністю. Обійняв посаду головного секретаря

Президи Національної академії педагогічних наук України. Коштовий сьомий рік рутині-рутинуваль – доктор педагогічних наук.

*Видання «Не забуваймо незабутнє»
(авт. – В. Білкей).*

*Стаття «Рухівські університети доктора наук
Володимира Тименка»*

У публіцистичному виданні Володимира Білкея «Не забуваймо незабутнє», присвяченому 20-й річниці незалежності України, вміщено короткий статтю «Рухівські університети доктора наук Володимира Тименка»: «У свої молоді роки Володимир Тименко вважався здібним, перспективним педагогом, якому всі, хто його знав, пророчили неабияку майбутню кар'єру в хорошому розумінні слова. Але в радянські часи потрібно було не лише мати талант, щоб стати вченим, а й бути бездоганним “гомосовєтїкусом”, дотримуватися лінії партії і боронь Боже потрапити на замітку до спецслужб. Крок ліворуч, крок праворуч – і кінець твоїм мріям».

Вчитель Щасливської сільської середньої школи Володимир Тименко такий крок зробив сміливо й безповоротно. У 1989 р. вступив до Народного Руху України за перебудову. Тож і став тоді надійним соратником і одноступцем своїх колег-педагогів «неблагонадійних» Валентини Стрілько і Михайла Ратушного.

На початку 1990 року молодшого наукового співробітника Українського науково-дослідного інституту педагогіки Володимира Тименка односельці обрали депутатом Бориспільської районної ради. 28 березня з сесійної трибуни прозвучав його, так би мовити, перший офіційний виступ проти свавілля партійної номенклатури, самовільного захоплення земель, будівництва дач на родючих землях. Про це писалося, навіть, у місцевій газеті «Трудова слава». Ось одна з цитат на завершення критичного виступу: «...я повинен завжди говорити прямо від імені тих людей, які мене обрали. В. П. Тименко зачитав рядки з листа жителів с. Проців про занехаяння природних луків радгоспом “Дніпровський”. На цьому його виступ був перерваний, не зважаючи на регламент».

Газета «Трудова слава» від 28 березня 1990 року

Такого гострого, сміливого звинувачення на адресу комуністичної верхівки району в цьому залі засідань не чули за всю історію райради. Багатьох депутатів вразила відверта позиція депутата-рухівця. Його було обрано представником райради в Бориспільському райвиконкомі (на громадських засадах). Далі у районних газетах друкувалися його замітки під рубрикою «Депутати за роботою». Ось цитата із газети «Трудова слава» від 23 січня 1992 року (стаття «Вжити і працювати»): «Першим на сесії виступив депутат від Щасливського округу В. П. Тименко. Він, зокрема, наголосив на важливості заходів по прискоренню процесів роздержавлення, приватизації, демонополізації, сказав про те, що в районі занадто повільно розвивається фермерство».

Володимир Тименко був помітним і впливовим рухівським активістом не лише на теренах району. На початку літа 1993-го року він отримав завдання від Верховної Ради взяти участь в організації національно-демократичного руху в Донецьку. Відповідний мандат від комітету зарубіжних відносин підписав його голова, один з очільників НРУ Дмитро Павличко.

Донецьк, як і весь Донбас, був всуціль зрусифікований, значна кількість компартійних номенклатурників і обивателів вороже ставилася до всього українського. У місцевій газеті на другий же день з'явилася стаття «Кому-то не нравиться, что в Донецке все спокойно» (на рос.). У ній, зокрема, зазначалося, що Володимир Тименко замість наукової роботи у Києві

приїхав «порушувати спокій у Донецьку». За ради безпеки Тименка разом із колегами поселили у військовій частині. Вони взялися за організацію націонал-демократичного блоку депутатів усіх рівнів, створення Товариства вчених Донбасу «Державність», Асоціації освітян Донецька, Спільки патріотичних журналістів. Робота була не з простих – подолати опір донецької компартноменклатури і кришованого нею криміналітету.

Ось одна з його інформацій, передана з Донецька у Київ для газети «Хрещатик» (замітка «За кого держадміністрація?»): «На Донеччині пробуджується національно-демократичний рух... Ініціативно ведеться робота по об'єднанню вільних профспілок Донбасу. Проте активізація демократичного руху на Донеччині стурбувала шовіністів, ортодоксальну номенклатуру. І, як не дивно, але опір демократичному рухові чинить також місцева держадміністрація. Так, пан В. Л. Наконечний заявив представникам демократичних сил, що не допустить публікацій у місцевій пресі про новостворені організації, не виділить офіс для координаційної роботи демократичних громадських організацій. І це заява офіційного представника влади напередодні референдуму!

Ми завітали до Донецького обласного громадсько-політичного центру, який розташований в одному будинку з адміністрацією. На стінах офісу керівника цього центру висять комуністичні лозунги, заклики до відновлення Союзу. На видному місці розміщена комуністична література, портрети гекачепістів тощо. Орендують офіси у громадсько-політичному центрі всі, крім справжніх громадських організацій, які відстоюють інтереси незалежної демократичної України.

Хотілося б звернути увагу нашого Президента на те, що його представником у Донецьку не виконуються покладені на нього функції».

Володимир Тименко неодноразово був делегатом з'їздів НРУ, обирався членом проводу обласної організації. Далі активно займається науковою діяльністю.

Науково-освітні пріоритети В. П. Тименка вдало передає в інтерв'ю «Володимир Тименко про Україну та українців» кореспондентка Оксана Кобзар. Повністю матеріал подано на порталі «Пристолична сільська рада» (<https://schaslyve-rada.gov.ua/news/1629526031/>). Ми ж хочемо навести фрагменти цієї дуже змістовної розмови, зауважуючи, що в цитатах збережено текст і стилістику автора матеріалу – Оксани Кобзар.

Володимир Тименко про Україну та українців

Дата: 21.08.2021 09:01 Кількість переглядів: 305

Ми зустрілися у Бориспільській бібліотеці, де пахло старими книгами, відчувався присмак радянського минулого з атрибутами української сучасності.

В атмосфері переплетіння різних епох наша розмова з авторитетною особистістю про бачення незалежності, про безкінечність Українського визвольного руху і причини нинішнього стану речей у країні. Ми торкнулися релігійно-містичного вчення Рудольфа Штайнера і психотипу малоросів за версією Павла Чубинського. Спірозмовник вбачає сакральне призначення української нації та вплив на неї космічних процесів, висловлює надії на покоління Z і радить, як гармонізувати внутрішнє «я».

Текст і фото Оксани Кобзар

«Ми зустрілися у Бориспільській бібліотеці, де пахло старими книгами, відчувався присмак радянського минулого з атрибутами української сучасності.

В атмосфері переплетіння різних епох наша розмова з авторитетною особистістю про бачення незалежності, про безкінечність Українського визвольного руху і причини нинішнього

стану речей у країні. Ми торкнулися релігійно-містичного вчення Рудольфа Штайнера і психотипу малоросів за версією Павла Чубинського. Співрозмовник вбачає сакральне призначення української нації та вплив на неї космічних процесів, висловлює надії на покоління Z і радить, як гармонізувати внутрішнє “я”.

Патріот України, який часто був “неугодний” за вільнодумство, вразив небанальністю суджень. Колишній політик, а нині науковець про себе каже просто: у 1953-му народився біля печі у хаті, баба-повитухи прийняла у світ в селі Проців на Бориспільщині, де ніколи не було кріпацтва, тому генетично йому передався козацький дух.

Володимир Тименко: “Я завжди дисидент і правдолюб. Спілкуватися зі мною непросто. Я любив спорт, грав, співав, був відмінником. Ще студентом носив вишиванку. Протидія фальші мені шкодить, але життя приводить туди, де я потрібний”.

Нині живе на два села – Щасливе і Проців. Плекає ідею створення Української духовної республіки. У 60-ті його свояк, поет і бунтар Григорій Тименко та письменник Олесь Бердник у процівських плавнях марили тим самим.

Володимир Тименко – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, член Спілки дизайнерів України, завідувач кафедри теоретичних дисциплін і професійної освіти Київської державної академії прикладного мистецтва і дизайну ім. Михайла Бойчука. Також головний науковий співробітник відділу діагностики обдарованості Інституту обдарованої дитини НАПН України, професор кафедри комп’ютерної, інженерної графіки і дизайну автотехнічного факультету Національного транспортно-університету. Автор численних статей, підручників, посібників і наукових праць».

Автор інтерв’ю Оксана Кобзар зауважує, що її співрозмовник розповідав багато цікавого, і у форматі місцевої газети просто неможливо вмістити увесь обсяг інформації, а також передати глибинність думок і роздумів.

У процесі інтерв’ю було обговорено чимало важливих тем: споконвічна меркантильність політичної верхівки, сучасну еліту української нації, прагнення українського народу до змін, неминучість війни на Сході України як один з факторів пробудження нації, важливість культурного надбання нашої нації, визначальні риси українців, основні напрями в освіті, які зможуть позитивно вплинути на розвиток і процвітання молодих поколінь.

Зокрема Володимир Тименко поділився з Оксаною Кобзар думками щодо інтелекту: «У людини має бути розвинено три інтелекти: академічний або словесний (поняття, розрахунок, аналіз, слова), емоційний або художньо-естетичний і практичний (дія). В українців розвиненіші два

останні, а з академічним – проблемно. У працях Чубинського, зокрема, 7-му томі, йдеться про українську вдачу, психологію малоросів. Я проаналізував, що такі висновки є й у інших дослідників, наприклад, у американського спеціаліста в області клінічної психології, автора поняття “множинний інтелект” Говарда Гарднера.

Так от Чубинський говорить, що, по-перше, в українців абсолютно не розвинена артільність, тобто здатність до колективної самоорганізації. У нас її досі немає. По-друге, відсутня здатність до комерції, підприємницької діяльності через сентиментальність і чуттєвість. Кажуть, що краще своє латане, ніж чуже хватане. Нас легко дурити, маніпулювати. Серед істинних українців одиниці олігархів, великих капіталістів. Тому Україною майже ніколи не керували високодуховні українці, представники еліти, переважно це були “паразитичні” особистості або представники інших націй – росіяни, поляки, євреї... Ще одна наша особливість, за версією Чубинського, – більша схильність до комерції українських жінок, а не чоловіків. Тому до керування потрібно залучати жінок. І до управління країною також».

Окрім того, Володимир Тименко досить ґрунтовно описав, які позитивні риси, притаманні українцям: «органічна єдність українця з природою, для якого, за Вернадським, біосфер: а Землі – жива істота. Щодо формотворення і створення нового середовища? Наприклад, винайдення нових композитних матеріалів замість природних нам не властиво. І це в епоху матеріалізму!»

Але українці зберегли духовний потенціал. Чого лишень варта наша прекрасна мова! Наприклад, слова “розум”, “ум” і “здоровий глузд” означають різні поняття.

До речі, ті духовні постулати, що істинно українські, проповідує і Тибет. Коли у 90-х роках почався перехід до Незалежності, тибетські монахи на Андріївському узвозі викладали мандалу Всесвіту з кольорового піску. Це своєрідна медитація буддійського світу. Вони відчули націю, яка прагне високих духовних ідеалів, тому й приїхали. У процесі монахам завадили руйнівники».

На запитання інтерв’юера стосовно розвитку освіти і потреб сучасного молодого покоління професор також надав досить розлогу відповідь: «Найбільша потреба покоління Z – дітей, які народилися до 2012 року, і покоління райдуг – дітей, які народжуються до кінця 2021-го – це вільна комунікація, творчість, цифрові технології й мистецтво.

МОН України має прислухатися до того, що говорить європейська комісія з освіти. А саме: сучасна шкільна освіта має перейти від STEM-освіти (наука і природа) до STEAM-освіти (з’являється А – арт), де S – наука, T – технології, E – інженеринг, A – мистецтво, M – математика. Має бути поєднання напрямів, наприклад, дизайн і

математика, дизайн і технологія, мистецтво і технології. Щоб було вільне самовираження дитини, потрібно впровадження цифрових технологій в освітнє середовище. У нас молоде талановите покоління, для якого штучно створюються перепони для належного розвитку. Щоб навчати по-новому, то має бути підготовлений вчитель. Сьогодні у його основних компетентностях немає слова «мистецтво».

Ще нонсенс: у заклади культури і мистецтва цього року для вступників-художників, які мислять образами, введено екзамен із математики, і більшість його не склали. Такі дії робляться руками лобістів. Успіх української молоді, її конкурентність не потрібні ні Європі, ні Росії...

Уявіть, у світі досі немає поняття «український дизайн» в інтер'єрі, архітектурі, а, наприклад, скандинавський, японський – широко відомі».

Насамкінець розмова зайшла в русло обговорення масштабних категорій майбутнього, відчуття щастя, віри в прекрасне майбутнє».

Важливо навести ще один уривок з цієї змістовної розмови. Оксана Кобзар поцікавилася: «Наскільки незалежним почувається середньостатистичний українець?» На це запитання Володимир Петрович дав вичерпну відповідь: «По-справжньому незалежним можна бути лише духовно. Цьому потрібно вчитися. Є кольоровий тест Люшера. Візьміть фарби, виберіть улюблені кольори і нанесіть ними плями на папір, а потім зверху накрийте його іншим аркушем. Кольори змішаються, і утвориться композиція. Опишіть її. Потім за тестом Люшера дізнайтеся, хто ви є, й розпочинайте роботу над собою.

Ще порада з гармонізації. Прокидається вранці за 15 хв до сходу сонця. Коли воно підніметься над верхівками дерев, ваша райдужна оболонка очей сприйме потрібну інформацію. Поклоніться світилу і чомусь вищому, подякуйте, і це спричинить вироблення серотоніну. Щоб глибше відчувати радість, що ти є на цьому світі, коли сонце в зеніті, теж подякуй йому за полудень. При заході знову вклонися. Не дивіться на сонце, бережіть очі, відчувайте його фізично. Коли широко повірите у взаємодію з ним, тоді перейдете у біоритми з вищою енергією, почнете жити в гармонії; вона живитиме вас, а не соціум, який висмоктує сили. Отоді здоровий глузд прокидається, і пробуджується духовна сутність людини».

А ми ж маємо побудувати разом Українську духовну республіку, розкрити свій потенціал і бути щасливими.

Malynoshevska Alyona, Candidate of Pedagogical Sciences, Deputy Director for Research of Institute of Gifted Children of NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

THE UKRAINIAN SPIRITUAL REPUBLIC IS IN EACH OF US

Summary.

Provisions of the Ukrainian legislation on the legal status of fighters for the independence of Ukraine in the XX Century have been updated. Using the materials of the mass media, some episodes of public and political activity during 30 years of professor V. Tymenko, the veteran of the People's Movement of Ukraine for Reconstruction, were reproduced. Journalistic publications, electronic resources, archival materials, museum exhibits were used. Emphasis is placed on the spiritual component, on the concept of "Ukrainian Spiritual Republic", which should be built in the essence of every Ukrainian ethnophore.

A description of V. Tymenko's active public activity as a teacher at a rural school, and then a People's Deputy of the period of the "turbulent 90s" was made. Quotes from the speeches of the deputy-mover at the session tribune of Boryspil district council are given.

In addition to deputy work in local authorities, considerable attention is paid to volunteer work of V. Tymenko as a co-organizer of the national-democratic movement in Donetsk in the 1990s. In particular, quotes from newspaper publications in Donetsk and Kyiv about the activities of V. Tymenko, about blocking of the people's democratic movement by the local authorities, which he organized with his comrades in the Donetsk region.

The professor's party, educational and state awards are highlighted in separate paragraphs, as well as a reference is made to the Museum of the Ukrainian Resistance in the Boryspil Region (1917–1991), where its exhibit are also housed.

A copy of the interview of the correspondent of the newspaper "Visti" from Boryspil region about the scientific and educational priorities of Professor V. Tymenko was also taken from Internet resources – individual vision of independence; infinity of the Ukrainian liberation movement and the reasons for the current state of affairs in the country; passionate conception of ethnogenesis by L. Gumilev; religious and mystical teachings of R. Steiner; psychotypes of the Little Russians according to P. Chubynsky.

In addition, students' feedback on their teacher from Facebook, who have been following his activities for the past thirty years, was taken.

Keywords: People's Movement of Ukraine for Reconstruction; Ukrainian Spiritual Republic; fighters for the independence of Ukraine in the XX Century.